



FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): **diplomová**

Posudek (co se nehodí, škrtněte): **oponenta**

Práci hodnotil: **Kryštof Boháček, Ph.D.**

Práci předložil(a): **Bc. Nikola Buriancová**

Název práce: **Spánek a sny ve starém Řecku**

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Tématem diplomové práce Nikolky Buriancové je pojetí spánku a snů v antickém Řecku. Podle vlastních autorčiniých slov bylo cílem práce *na jedné straně zjistit, především za využití mytických představ starých Řeků, jakým způsobem byly tyto fenomény formovány daným společenstvím, na druhé straně propojit teoretickou a praktickou koncepcí spánku a snů pomocí Homérových eposů* (s.1).

Vzhledem k tomu, že si autorka jako *pomyslné mantinely práce si zvolila na jedné straně dochované Homérové eposy, na straně druhé Artemidórovu Oneirokritiku* (tamtéž), je zjevné, že tento úkol v plné šíři nebylo možné naplnit ani v rozsahu odpovídajícím běžné diplomové práci, ani v rámci možností daných autorčinou erudicí. Domnívám se, že by zúžení celého záměru autorce i výsledku jen prospělo a vedlo především k prohloubení nyní přece jen povrchního výsledku.

Téma se nicméně podařilo zpracovat způsobem sympatickým, ne zcela triviálním a s patrným autorčiniým zaujetím zejména Homérovým textem. Přinejmenším ve školním slova smyslu to lze označit za úspěch.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka sama připouští, že práce je *především kompilačního charakteru* (s. 1), tedy referencí příslušné sekundární literatury. Zde musí erudovaný čtenář vznést hned první námitku: tato literatura není zastoupena ani v dostatečné míře a šíří, jakou by problematika i akademická úroveň vyžadovala, ani nedrží příliš krok se současným bádáním. Z větší části je založena na excerpce česky dostupných zpracování této problematiky, kterých pohřichu není mnoho. Autorka nicméně zvolila za východisko velmi důkladnou a erudovanou dvousvazkovou studii kolegy Tomáše Vítka a to jí v kombinaci s klasickým Doddsem umožnilo laťku udržet na přijatelné úrovni.

Práce má šest kapitol přiměřeného rozsahu, postupně mapujících problematiku od obecně mythologického zázemí (kap. 1, nejslabší místo celé práce) přes zbytečně příliš široce rozkročené *pojetí spánku ve starém Řecku* (kap. 2, bohatě by stačilo se omezit na Homéra, s nímž s jako jediným pramenným textem – s čestnou výjimkou jednoho odkazu na *Apologii* - autorka pracuje) k vlastnímu jádru práce. To tvoří řecký koncept snu, jeho klasifikace (kap. 3, jedno ze světlých míst práce) a jeho využití při věštění (kap. 4, rovněž zdařilá). Pátá kapitola se pod názvem *Kritická reakce na sny* věnuje vlastně filosofické reflexi problematiky snění u Hérakleita, Aristotela a Hippokratiků. Tato kapitola je bohužel natolik stručná, že žádné relevantní uchopení neumožňuje a je skoro s podivem, že tak povšechně může postupovat autorka studující na katedře kladoucí takový důraz na antická filosofická východiska evropského vědění. Mj. stojí za zmínku, že zde na rozdíl od předchozích kapitol autorka vůbec neodkazuje na antické prameny a pouze kompiluje sekundární literaturu – ani jedna pasáž z Hérakleita, Aristotela či Hippokrata! Poslední kapitola je obligátně věnována Artemidóroví a jeho *Snáři* a nabízí čtenáři opět šťastnější chvílky. Závěr je čistě školský - z mého pohledu je zcela zbytečný, rekapitulace nepřináší nic nového, žádnou metareflexi apod..

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je dobře strukturovaná, jazyková úroveň odpovídá až na drobné excesy akademickému usu (s. 2, první věta nahoře; s. 11, 1. věta druhého odstavce; s. 13, první věta dolního odstavce).

Citace ovšem vykazují několik zarážejících nedostatků. Za prvé je na s. 4 ve druhém odstavci popisována starořecká kosmologie a není odkázána na žádný pramen. Za druhé je na s. 6 citován Kratochvílův *Délský potápěč*, avšak neobjevuje se jako položka v přiložené bibliografii??? Dále autorka v textu pracuje s argumentací Mikeše, na kterou ale neodkazuje po čarou (s. 9, kap. 2.1. první řádek). Za čtvrté je v práci odkazováno na dva odlišné české překlady *Odyseie* bez jakéhokoliv zdůvodnění. Především je ale jeden z těchto překladů označen jako *[ekniha]*, a to je vlastně jediný relevantní bibliografický údaj, který pisatelka uvádí - a to dokonce i v závěrečné bibliografii. To je skutečně povážlivý exces!

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Práce je celkově velmi sympatickým rukopisem, jenž by jako bakalářská práce bez rozpaků obstál na průměrnou výbornou. Na úrovni magisterské spíš působí dojmem nedokončeného projektu ve fázi zpracování všeobecného zázemí, bez ponoru do vlastní specifické problematiky. Tedy před vlastní autorčinou volbou skutečně odborného prismatu.

Tomu odpovídá na magisterskou práci skutečně nízký počet položek sekundární literatury: upravíme-li předloženou bibliografii podle standardních akademických měřítek, zjišťujeme, že práce stojí na 7 monografiích, 1 disertaci (aspoň to kvitují s pochvalou), 4 článcích a 3 kapitolách z kolektivní monografie; jedna nadbytečná citace, 1 spíše popularizační příručka. To zarážející bída, hlavně v položce "odborné články"!

Závažnou výtku pak mám vůči práci s Černouškovým *Snem a sněním*, což je předrevoluční a zdaleka ne filosofická či klasicko-filologická odborná publikace. Autorka se ale o tuto spíše popularizační, psychologickou knížku opírá mnohdy dosti zásadně a to nepokládám vzhledem ke katedře a zvolené problematice za vůbec adekvátní: např. stará kosmologie je skutečně relevantně zpracována v knihách kolegy Kočandrla...

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Zajímavou myšlenku autorka předkládá na s. 15, kde čteme, že: *Starí Řekové se však nejspíš nikdy necítili během spánku v úplném bezpečí, protože jak jsem již uvedla, i když spali v bezpečí svého domova a mimo válečný konflikt, neustále mohli čelit útokům rozzlobených bohů. Dokonce, i když došlo k napadení spícího, pro kterého je v daný moment spánek negativní, je možné říci, že ve stejnou chvíli měl pro útočníka pozitivní vliv.* Můžete, prosím, tuto svoji domněnku dále rozvést a zdůvodnit?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Při přijatelné obhajobě je možno hodnotit jako **velmi dobře**.

Datum: 23. V. 2023

